

MELKPRIJSVERGELIJKING OKTOBER 2008

(Voor standaardmelk (1) en volgens de uitbetalingssystemen van de zuivelondernemingen; alle bedragen in euro / 100kg)

Bedrijf		kwaliteits- toeslag	kwantum- toeslag	seizoens- toeslag	MELKPRIJS deze maand	meest recente nabetaling	Voortschr. gem. laatste 12 maanden (4)
Milcobel	BE	0,73	1,37		28,51	0,37	35,52
Humana Milchunion eG	DE				35,75	-0,22	36,57
Nordmilch	DE		0,15		28,82	-0,17	33,54
Arla Foods	DK	0,64		3,19	35,51	1,42	37,76
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	FI	2,14		12,94	46,47	3,88	43,99
Bongrain CLE (Basse Normandie)	FR	0,74			32,92	geen	35,93
Danone (Pas de Calais)	FR	0,58			36,21	geen	37,22
Lactalis (Pays de la Loire)	FR				32,68	geen	35,74
Sodiaal	FR				32,66	geen	35,48
Dairy Crest (Davidstow)	GB	-0,25	0,37	2,47	37,26	0,00	33,39
First Milk	GB	0,62	2,31		34,17	0,00	31,82
Glanbia	IE			6,78	36,09	0,00	34,98
Kerry	IE				31,83	geen	33,82
Campina	NL	0,05	0,75	3,60	34,80	1,20	37,14
Friesland Foods	NL	0,04		3,70	35,47	1,86	37,34
GEMIDDELDE MELKPRIJZEN (2)					34,61		36,02
Alois Müller	DE	0,51			32,55	0,24	36,94
DOC Kaas	NL	0,05	0,27	0,85	27,10	2,48	35,66
New Zealand (5)	NZ				20,84	0,00	27,99
United States of America (3)	US	0,16			31,98	geen	30,00

Voetnoten:

- (1) Alle bedragen excl. BTW uitbetaald aan de veehouder en uitgaande van om de andere dag ophalen.
Prijs per 100 kg standaard melk met 4,2% vet, 3,4% eiwit, 500.000 kg per jaar, kiemgetal van 24.999 en een celgetal van 249.999 per ml.
- (2) Rekenkundig gemiddelde.
- (3) Class III prijs gestandaardiseerd voor 4,2% vet, 3,4% eiwit en een celgetal van 249.999 per ml.
- (4) Inclusief de meest recente nabetaling.
- (5) Gebaseerd op de seizoensverwachting (Fonterra), gestandaardiseerd voor 4,2% vet en 3,4% eiwit.

OPMERKINGEN BIJ MELKPRIJSVERGELIJKING OKTOBER 2008

MELKPRIJZEN

Gemiddeld zijn de berekende voorschotmelkprijzen in oktober 2008 € 34,61 per 100 kg standaardmelk. Vergeleken met dezelfde maand vorig jaar is dit een daling van € 4,39 per 100 kg oftewel 11,3%. Dat de verschillen met vorig jaar zijn toegenomen, komt enerzijds door de dalende melkprijzen dit jaar en anderzijds door de sterke stijging eind vorig jaar.

Hoewel ook deze maand de verschillen in uitbetaalprijsen tussen de zuivelondernemingen groot zijn, zijn de schommelingen in de melkprijzen het meest opvallend. Zo ontvingen bijvoorbeeld de melkveehouders van Milcobel vorig jaar de hoogste oktobermelkprijs sinds 1999 (de start van de melkprijsvergelijking), terwijl de melkprijs in oktober dit jaar de laagste is van de afgelopen 10 jaar.

Alleen de melkprijzen van het Finse Hämeenlinnan Osuusmeijeri en het Deens/Zweedse Arla liggen in oktober boven het niveau van vorig jaar. In het Verenigd Koninkrijk ontvangen de melkveehouders ook hogere prijzen dan vorig jaar, maar door de sterke daling van het Britse Pond komt dit niet tot uitdrukking in de berekende melkprijzen in euro's. De hogere melkprijzen in het VK komen doordat in dat land relatief veel melk wordt afgezet als consumptiemelk – en de opbrengstprijzen hiervan op peil blijven - en door de afname van de Britse melkproductie waardoor er sprake is van een tekort. De hogere melkprijs van Arla is een gevolg van de introductie van seizoensheffingen en –toeslagen in 2008. Zonder de seizoenstoeslag in oktober van € 3,19 per 100 kg zou ook de melkprijs van Arla lager zijn dan in dezelfde maand vorig jaar.

In de eerste negen maanden van dit jaar lagen de berekende Franse melkprijzen op het hoogste niveau sinds 1999, maar in oktober zijn ze gedaald onder die van vorig jaar. Wel hebben de melkveehouders en industrie na vele onderhandelingen en actie een nieuw akkoord gesloten over de melkprijsontwikkeling. In november en december 2008 zullen de basisprijzen met € 25 per 1.000 liter worden verlaagd t.o.v. dezelfde maanden in 2007. Voor oktober heeft de zuivelindustrie de basismelkprijzen met € 30 per 1.000 liter verlaagd.

Als gevolg van de slechte marktontwikkelingen heeft het Nieuw-Zeelandse Fonterra haar melkprijsprognose voor het lopende jaar met 10% verlaagd van 6,60 NZD per kg vet- en eiwit naar 6,00. Vorig jaar was de berekende melkprijs van Fonterra 7,90 NZD per kg vet- en eiwit.

Hoewel de grootste prijsdruk voor het moment wat geweken lijkt is de markt nog erg onzeker en volatiel. Het ontbreken van een vangnet (interventieprijs) als bodem in de markt vergroot de kwetsbaarheid. De prijzen van de meeste producten bewegen

dan ook op of onder het interventieprijsequivalent. Deze situatie kan voorduren tot maart volgend jaar, waarna beperkte interventie voor boter en mager melkpoeder weer mogelijk is. Het ongemoeid laten van de interventie regeling, waartoe in het kader van de Health Check discussie werd besloten alsmede de mogelijkheid om boter al vanaf 1/1/2009 (ipv 1/3/2009) in particuliere opslag te nemen geven de markt momenteel enig houvast. Prijsherstel lijkt echter voornamelijk te moeten komen van een aantrekkende vraag, zowel voor export als binnenlandse afzet impulsen daartoe ontbreken alsnog.

De economische vooruitzichten lijken niet al te rooskleurig tegen de achtergrond van de voortwoekerende krediet crisis. De gevolgen hiervan zullen naar verwachting een grote wissel trekken op de economische groei voor de komende tijd en kunnen de vraag naar consumptie goederen verder doen afnemen. Daarnaast hebben de hoge prijzen van vorig seizoen zowel de globale consumenten vraag aangetast als wel de productie wereldwijd gestimuleerd.

De stemming bij kopers blijft vooralsnog afwachtend, waardoor de mogelijkheid bestaat dat de prijzen verder wegzakken alvorens vraag en aanbod weer met elkaar in evenwicht komen.

• **Nederland en België**

Bij Friesland Foods is met ingang van 1 oktober 2008 de voorschot melkprijs zo goed als ongewijzigd. De vetprijs is met €0,42 verlaagd tot €2,52 en de eiwitprijs is met €0,54 verhoogd tot €7,22. waardoor per saldo de prijs tov de vorige maand iets is opgetrokken.

Ten opzichte van oktober vorig jaar ligt de voorschotprijs van Friesland Foods €8,66 per 100 kg lager. Inmiddels is bekend geworden dat voor november de voorschotprijs niet wijzigt.

Bij Campina is de voorschot melkprijs eveneens lager. De vetprijs is met €0,40 verlaagd tot €2,30 en de eiwitprijs is met €0,20 verhoogd tot €7,65. Hierdoor is de prijs per saldo €1 lager tov de vorige maand.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de berekende voorschotprijs van Campina €5,52 per 100 kg lager.

Bij DOC kwam de voorschot prijs in oktober tov de vorige maand €2,81 lager uit op €27,10. Ten opzichte van vorig jaar ligt de berekende voorschotprijs van DOC €16,08 per 100 kg lager. Ook in november is de prijs verder verlaagd tot €25,20.

Het Belgische zuivelbedrijf Milcobel verlaagde haar oktober voorschotprijs wederom met €1,05 naar 28,51 euro per 100 kilo standaard melk ten opzichte van september. Het zuivelbedrijf verlaagde de vetprijs met €0,0997 tot €2,4947 per kg en de eiwitprijs met €0,1854 tot €4,6329 per kg.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van Milcobel €14,69 per 100 kg lager.

• **Duitsland**

In Duitsland heeft Humana de basisprijs ook in oktober onveranderd vastgesteld op €35, terwijl Nordmilch de basisprijs verder verlaagde en wel met €3 naar €28. Hierdoor ligt de voorschotmelkprijs van Humana en die van Nordmilch deze maand €5,45 respectievelijk €11,88 onder het niveau van vorig jaar.

- **Frankrijk**

Sinds begin dit jaar heeft de Franse mededingingsautoriteit DGCCRF een verbod doen uitgaan om landelijk afspraken te maken over de te vergoeden melk prijs. Zoals bekend worden in de Franse zuivelsector al vanaf 1997 in de CNIEL, een overlegorgaan van melkveehouders, zuivelondernemingen en afnemers, voor elk kwartaal onderling afspraken gemaakt over eventuele verhoging of verlaging van de melkprijs.

Voor het tweede kwartaal was nog een verhoging overeengekomen van € 63,80 per 1.000 liter. Voor het derde kwartaal was er sprake van een verhoging van € 49.

Na vele onderhandelingen en actie hebben de melkveehouders en de industrie inmiddels een nieuw akkoord gesloten over de melkprijsontwikkeling. In november en december 2008 zullen de basisprijzen met € 25 per 1.000 liter worden verlaagd t.o.v. dezelfde maanden in 2007. Voor oktober heeft de zuivelindustrie de basismelkprijzen met € 30 per 1.000 liter verlaagd.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van de 4 Franse bedrijven voor het eerst gemiddeld tussen € 1,80 en € 3,50 per 100 kg lager.

- **Verenigd Koninkrijk, Ierland**

Bij de Ierse zuivelbedrijf Kerry zijn voor oktober geen wijzigingen doorgevoerd. Bij Glanbia is de vet en eiwit correctie weliswaar licht neerwaarts aangepast, maar door de wintermelktoeslag stijgt de standaard melkprijs tov de vorige maand.

Ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar liggen de melkprijzen van genoemde bedrijven € 6,97 resp. € 9,47 lager.

Bij de Engelse zuivelbedrijven Dairy Crest en First Milk lag de melkprijs voor oktober iets hoger o.a. als gevolg van valuta effecten en een hogere seizoenstoeslag.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van beide bedrijven € 0,80 lager resp. € 0,03 per 100 kg hoger.

- **Scandinavië**

Arla Foods heeft haar melkprijs in oktober verder verlaagd. Standaard melkprijs kwam uit op € 35,51 (= min € 2,11 tov september jl). De afstand met vorig jaar bedraagt nog plus € 0,82

Bij het Finse Hameenlinnan Osuusmeijeri kwam de standaard melkprijs in oktober uit op € 46,47, gelijk aan september jl. Ten opzichte van vorig jaar werd € 7,77 meer uitbetaald. Finse melkveehouders profiteren nog steeds van een melktekort in de regio, waardoor de melkprijzen maandelijks blijven stijgen.

- **Oceanië**

In september jl. deelde Fonterra de prognose m.b.t. de melkprijs voor het seizoen 2008/09 mede. Deze werd verlaagd van NZ \$ 7.00 per kg melkdroge stof in mei jl naar NZ \$ 6,60 nu (=± € 25,65/100 kg melk*). Deze verlaging

* met 8,3% melkdroge stof

* met 8,3% melkdroge stof

wordt volledig verwerkt in de basisprijsc component, welke uitkomt op NZ\$ 6.25, terwijl de toegevoegde waarde component ongewijzigd blijft op NZ\$ 0.35. De verlaging was het gevolg van de prijsdaling van zuivelgrondstoffen op de wereldmarkt, die sinds kort was ingezet.

Inmiddels heeft Fonterra haar prognose van de melkprijs voor het lopende seizoen verder herzien naar NZ\$ 6 (=± €23,30/100 kg melk*) per kg melkdroge stof. Dit is een verlaging van 60 cent t.o.v. september en volgt op een verdere val van 24% van de internationale prijs van zuivel grondstoffen gedurende de laatste 2 maanden. Deze verlaging wordt toegepast op het gedeelte dat betrekking heeft op de basis melkprijsc component, welke daalt met 65 cent tot NZ\$ 5,60, terwijl de toegevoegde waarde component met 5 cent stijgt naar NZ\$0,40. De CEO Andrew Ferrier zei dat het gegeven de huidige omstandigheden onwaarschijnlijk is te verwachten dat herstel al halverwege 2009 optreedt Terwijl voor de middellange en lange termijn de vooruitzichten weliswaar positief blijven is het mogelijk dat door de financiële crisis en het verslechterde consumenten vertrouwen de prijzen gedurende het lopende seizoen eerder zwak blijven dan herstellen. De markt heeft momenteel te kampen extra voorraad opbouw. De combinatie van oplopende voorraden en afnemende vraag heeft voor een snelle prijsdaling gezorgd. Hoewel deze lagere grondstoffen prijzen de marges voor de merken business zullen verbeteren, verwacht Fonterra dat dit gedeeltelijk teniet zal worden gedaan door de lagere afzetvolumes als gevolg van de inzakkende consumenten vraag.

Deze teruglopende vraag kan het beste worden geïllustreerd aan de hand van de meest recente exportcijfers. Voor het eerst dit jaar bleef in de maand september zowel het volume als de exportwaarde achter bij 2007. Er werd in september 25,6% minder aan zuivel uitgevoerd oftewel ruim 88.000 ton. De totale export waarde beliep NZ \$ 589,3 miljoen, hetgeen 2,7% minder was dan september 2007.

• Verenigde Staten

Als gevolg van de dalende zuivelprijzen zal de melkprijs, vergeleken met een jaar geleden veel lager uitkomen. Dit wordt niet zozeer veroorzaakt door de hogere melkproductie dan wel door de ingezakte vraag tegen de achtergrond van de verslechterde economische omstandigheden. In oktober was de melkproductie slechts ca 1,2% hoger dan vorig jaar. terwijl de maandelijkse groei sinds juli dit jaar tegen de 2% beliep. Hoewel het aantal melkkoeien zal afnemen zijn de voederkosten aan het dalen en wordt voor 2009 rekening gehouden met een lichte stijging van de productie met ca 1% tot in totaal 191,5 miljoen lbs (= ± 86,9 miljoen ton), hetgeen overigens duidelijk onder het groei tempo van de laatste jaren ligt. De melkprijs zal waarschijnlijk niet verbeteren en kan zelfs tegen het eind van dit jaar en gedurende de eerste helft van volgend jaar lager uitkomen. Op de termijn markt voor de zgn. Class III melk noteert de prijs voor levering in mei 2009 onder de \$ 15 per lb (= € 0,26/kg), tegen een huidige prijs voor oktober jl van meer dan \$ 17 per lb (= € 0,30/kg).

Hoewel de verwachte verhoging van de melkplasma relatief beperkt is wordt de lagere melkprijs toch voornamelijk veroorzaakt door zowel de lagere binnenlandse afzet van melk en zuivelproducten als de lagere export. Tot nu toe is de zuivel export erg goed. Vergeleken met een jaar geleden is in het tijdvak januari t/m september 48% meer

kaas, 299% meer boter en 77% meer mager melkpoeder geëxporteerd. Alleen de export van wei bleef met 17% achter bij 2007. Echter vanaf oktober zakte de export langzaam terug en de verwachting is dat deze trend zich ook in 2009 zal doorzetten als gevolg van de wereldwijde economische groeivertraging alsmede de recente opleving van de US dollar.

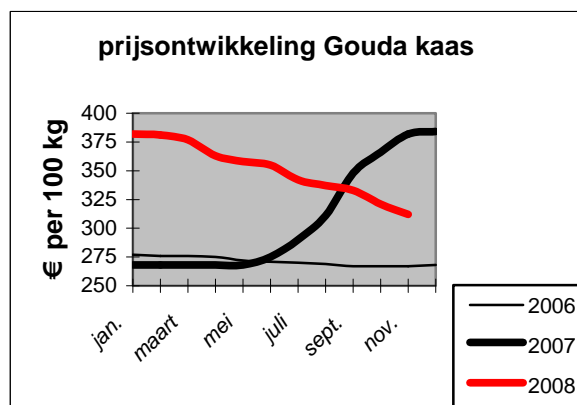
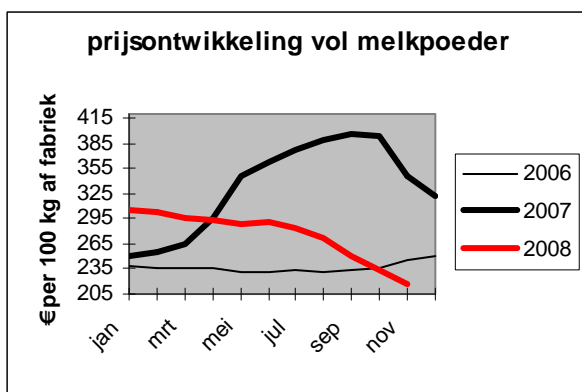
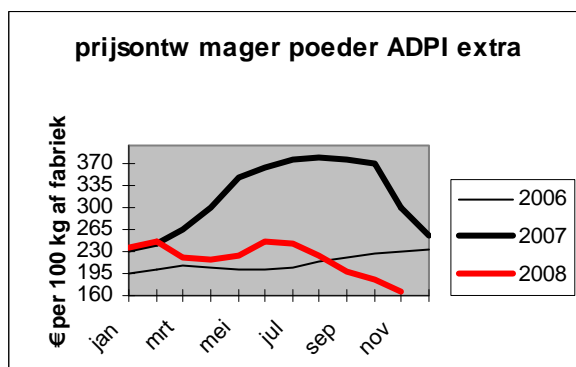
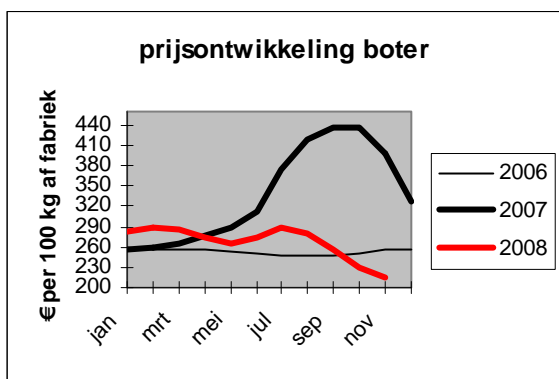
De boter prijs die half oktober nog \$1,75/lb was is inmiddels teruggedaan naar \$1,50lb (= \$ 3305/ton) en zal vermoedelijk kort na de kerst orders verder dalen. Hetzelfde geldt voor de kaasprijs die nu ca \$1,76/lb(=± \$ 3878/ton) bedraagt.. De prijs van weipoeder die vorig jaar oktober nog \$0,44/lb noteerde bevindt zich nu op een niveau van ca \$0,16/lb. Deze daling verklaart voor ca \$1,70 de huidige lagere prijs voor Class III melk.

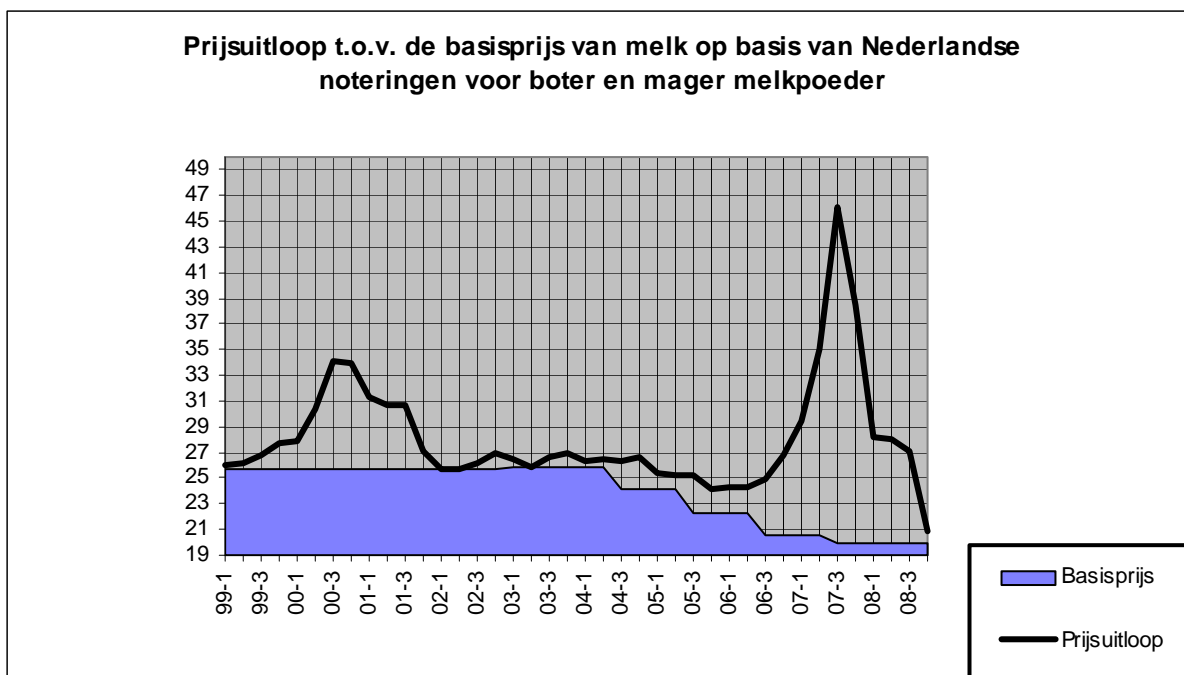
De zgn all-in melkprijs welke voor dit jaar op ca \$18,35/lb (= €32,35/100 kg) zal uitkomen, zal volgens de meest recente prognose in 2009 dalen naar een niveau van ca \$15,30/lb tot \$16,20/lb (= €27 tot €28,50/100 kg)

MARKTSITUATIE

€ per 100 kg

Noteringen Nederland				
	1 januari 2008	5 december 2008	index	trend
Boter	280	212	75,7	↓
Vol melkpoeder	310	212	68,4	↓
Mager melkpoeder	238	165	69,4	↓
Weipoeder	57	41	71,9	→
Gouda kaas	± 385	± 320	83,1	↓

Huidige ontwikkeling

In Nederland is van januari t/m oktober 2008 ruim 9096,9 miljoen kg melk afgeleverd aan fabrieken. Dat is 1,8% meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Het gemiddelde vetgehalte over de geleverde hoeveelheid kwam uit op 4,34% en was daarmee 0,01% hoger dan vorig jaar. Het eiwitgehalte was met 3,48% gelijk aan vorig jaar. De melkaanvoer in de totale EU-25 over de periode januari t/m augustus 2008 was ca 1,1% hoger dan in dezelfde periode van het vorige jaar.

Het algemene beeld op de markt voor zuivelgrondstoffen is de laatste tijd niet veel veranderd, zij het dat de prijsdruk aan het afnemen is en een fase van prijsstabilisatie lijkt te zijn aangebroken.

Een te groot aanbod, resulterend in olopende voorraden en een achterblijvende vraag heeft de zuivelmarkt de laatste tijd in de greep gehad. Hierbij daalden de prijzen tot onder het interventie niveau. Ook de wereldmarktprijzen gingen fors onderuit.

De economische vooruitzichten lijken daarbij niet al te rooskleurig tegen de achtergrond van de voortwoekerende financiële crisis. De gevolgen hiervan zullen naar verwachting een grote wissel trekken op de economische groei voor de komende tijd en kunnen de vraag naar consumptie goederen verder doen afnemen. De stemming bij afnemers blijft onder de huidige onzekere marktomstandigheden voorsnog overwegend afwachtend.

Prijsherstel zal waarschijnlijk moeizaam zijn en zal niet eerder plaats te vinden nadat de productie heeft gereageerd op de lagere marktprijzen.